

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та
фінансової безпеки
Факультет № 6**

РОБОЧА ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни «Інвестиційне право» вибіркових компонент освітньої
програми другого (магістерського) рівня вищої освіти**

081 Право (правозастосування)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету №6 протокол від 25.08.2023 р. № 7

Розробники:

1. Професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки, к.ю.н., доцент Жорнокуй Валентина Григорівна.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри цивільного права та процесу Харківського національного університету внутрішніх справ, докт. юрид. наук, професор Жорнокуй Юрій Михайлович;
2. Доцент кафедри правового регулювання економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, канд. юрид. наук, доцент Ваганова Ірина Михайлівна.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів ECTS 3</p> <p>Загальна кількість годин 90</p> <p>Кількість тем 11</p>	<p>08 «Право»;</p> <p>081 «Право»;</p> <p><u>Другий</u></p> <p>(<u>магістерський</u>) <u>рівень</u></p> <p><u>вищої освіти</u></p> <p>(<u>назва СВО</u>)</p>	<p>Навчальний курс 2</p> <p>Семестр 3</p> <p>Види контролю: залік</p>
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
<p>денна форма навчання</p> <p>Лекції – <u>10</u> ;</p> <p>(години)</p> <p>Семінарські заняття – <u>10</u> ;</p> <p>Практичні заняття – <u>20</u> ;</p> <p>(години)</p> <p>Самостійна робота – <u>50</u> ;</p> <p>(години)</p>	<p>заочна форма навчання</p> <p>Лекції – <u>4</u> ;</p> <p>(години)</p> <p>Семінарські заняття – <u>4</u> ;</p> <p>Практичні заняття – <u>6</u> ;</p> <p>(години)</p> <p>Самостійна робота – <u>76</u> ;</p> <p>(години)</p>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни:

-**освітня** - передбачає становлення сучасного, різнобічно розвинутого фахівця юриста шляхом набуття студентами знань щодо загальних засад та особливостей правового регулювання інвестиційної діяльності, формування умінь використовувати набуті знання, швидко знаходити варіативні способи їх застосування; виробити навички самостійного аналізу нормативно-правових документів ухвалених у сфері інвестиційного законодавства.

- **виховна** - формувати ціннісні орієнтири студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості, відданості принципам свободи, верховенства права та іншим ; нетерпиме ставлення до будь-яких порушень законності; формувати в майбутніх фахівців високий рівень моральної свідомості та правової культури, професійних та особистісних якостей.

Завдання:

з'ясування ряду головних засад, на яких базуються основні напрями та принципи здійснення інвестиційної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки:

навчальна дисципліна тісно пов'язана з наступними навчальними дисциплінами: господарське право, цивільне права, корпоративне право, біржове право, організація договірної роботи на підприємстві, податкове право, фінансове право.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- понятійний апарат інвестиційної діяльності;
- поняття та систему інвестиційного права;
- особливості об'єктів та особливості правового положення суб'єктів, а також їх права та обов'язки;
- правові форми та порядок розпорядження майновими правами при здійсненні інвестиційної діяльності;
- порядок та особливості здійснення інвестиційної діяльності в окремих сферах господарювання;
- порядок укладення, виконання та особливості інвестиційних договорів.

вміти:

- аналізувати інвестиційне законодавство та визначати перспективи його розвитку;
- правильно заповнювати інвестиційні документи та складати договори інвестиційного характеру.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. «Поняття інвестиційного права та його система»

Поняття, предмет та метод інвестиційного права. Функції та принципи інвестиційного права. Система інвестиційного права. Поняття та система інвестиційного законодавства. Місце інвестиційного права в системі права України.

ТЕМА № 2 «Загальні положення інвестиційної діяльності. Поняття, сутність і види інвестицій»

Поняття, основні напрями, механізм інвестиційної політики та інвестиційний процес. Поняття інвестиційної діяльності та її ознаки. Поняття інвестицій та їх ознаки. Види інвестицій.

ТЕМА № 3 «Інвестиційні правовідносини»

Інвестиційні правовідносини: поняття і види. Поняття та ознаки суб'єктів інвестиційної діяльності. Об'єкти інвестиційної діяльності. Зміст інвестиційних правовідносин. Правові основи припинення інвестиційної діяльності (інвестиційних правовідносин).

ТЕМА № 4 «Правові основи інноваційної діяльності»

Поняття та види інновацій та інноваційної діяльності. Правове регулювання інноваційної діяльності. Суб'єкти інноваційної діяльності. Правові форми інноваційної діяльності.

ТЕМА № 5 «Правове становище деяких суб'єктів інвестиційної діяльності. Відповідальність в інвестиційній діяльності»

Правове становище інвестиційного банку. Правове становище холдингової компанії. Правове становище недержавного пенсійного фонду. Відповідальність суб'єктів інвестиційної діяльності.

ТЕМА № 6 «Правове регулювання іноземного інвестування в Україні»

Поняття, суб'єкти, форми та об'єкти іноземного інвестування. Інвестиційна діяльність іноземних суб'єктів на території України. Дочірнє підприємство як форма іноземного інвестування. Захист іноземних інвестицій.

ТЕМА № 7 «Правове регулювання спільного (корпоративного) інвестування»

Поняття спільного (корпоративного) інвестування та його ознаки. Поняття, ознаки та види інститутів спільного інвестування. Порядок створення, функціонування та припинення діяльності ІСІ та суб'єктів, які беруть участь у спільному інвестуванні. Державне регулювання діяльності суб'єктів у сфері спільного інвестування. Порядок укладання та виконання договорів при інвестуванні в цінні папери.

ТЕМА № 8 «Правове регулювання інвестиційної діяльності у спеціальних (вільних) економічних зонах»

Поняття і загальна характеристика спеціальних (вільних) економічних зон. Правове регулювання порядку створення та ліквідації спеціальних (вільних) економічних зон. Порядок управління спеціальними (вільними) економічними зонами. Пільги в інвестиційній діяльності для спеціальних (вільних) економічних зон та територій пріоритетного розвитку.

ТЕМА № 9 «Екологічні (зелені) інвестиції»

Екологічні (зелені) інвестиції як складові сталого розвитку. Поняття, ознаки та види екологічних (зелених) інвестицій відповідно до Кіотського протоколу. Порядок розгляду, схвалення і реалізації проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій.

Правове регулювання використання коштів, передбачених у Держбюджеті України для здійснення заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів.

Функції Мінприроди України стосовно цільових екологічних (зелених) інвестицій та пропозицій щодо здійснення заходів, пов'язаних з реалізацією таких проектів і виконанням зобов'язань сторін Кіотського протоколу.

ТЕМА № 10 «Договір в інвестиційній діяльності»

Поняття, ознаки та види договорів в інвестиційній діяльності. Концесійний договір. Договір про розподіл продукції. Договір комерційної концесії в інвестиційній діяльності. Ліцензійний договір і його види. Договір про переуступку вимог. Договір лізингу. Договір на використання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

ТЕМА № 11 «Вирішення спорів між учасниками інвестиційного процесу»

Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів – механізм гармонізації міжнародного і національного права. Двосторонній договірний механізм вирішення інвестиційних спорів. Роль медіації в захисті прав учасників інвестиційних відносин.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1 Поняття інвестиційного права та його система	9	1	1	2		5	залік
Тема № 2: Загальні положення інвестиційної діяльності. Поняття, сутність і види інвестицій права	9	1	1	2		5	
Тема №3: Інвестиційні правовідносини.	9	1	1	2		5	
Тема № 4: Правові основи інноваційної діяльності	9	1	1	2		5	
Тема № 5: Правове становище деяких суб'єктів інвестиційної діяльності. Відповідальність в інвестиційній діяльності.	9	1	1	2		5	
Тема № 6: Правове регулювання іноземного інвестування в Україні.	9	1	1	2		5	
Тема № 7: Правове регулювання спільного (корпоративного) інвестування	8	1	1	2		4	
Тема № 8: Правове регулювання інвестиційної діяльності у спеціальних (вільних) економічних	8	1	1	2		4	

зонах.							
Тема № 9: Екологічні (зелені) інвестиції.	8	1	1	2		4	
Тема № 10: Договір в інвестиційній діяльності.	6	0,5	0,5	1		4	
Тема № 11: Вирішення спорів між учасниками інвестиційного процесу	6	0,5	0,5	1		4	
Всього за рік:	90	10	10	20		50	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1 Поняття інвестиційного права та його система	8,5	0,5	0,5	0,5		7	залік
Тема № 2: Загальні положення інвестиційної діяльності. Поняття, сутність і види інвестицій права	8,5	0,5	0,5	0,5		7	
Тема №3: Інвестиційні правовідносини.	8,5	0,5	0,5	0,5		7	
Тема № 4: Правові основи інноваційної діяльності	8,5	0,5	0,5	0,5		7	
Тема № 5: Правове становище деяких суб'єктів інвестиційної діяльності. Відповідальність в	8,5	0,5	0,5	0,5		7	

інвестиційній діяльності.							
Тема № 6: Правове регулювання іноземного інвестування в Україні.	8,5	0,5	0,5	0,5		7	
Тема № 7: Правове регулювання спільного (корпоративного) інвестування	8,5	0,5	0,5	0,5		7	
Тема № 8: Правове регулювання інвестиційної діяльності у спеціальних (вільних) економічних зонах.	8,5	0,5	0,5	0,5		7	
Тема № 9: Екологічні (зелені) інвестиції.	7,5			0,5		7	
Тема № 10: Договір в інвестиційній діяльності.	7,5			0,5		7	
Тема № 11: Вирішення спорів між учасниками інвестиційного процесу	7			1		6	
Всього за рік:	90	4	4	6		76	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1 Поняття інвестиційного права та його система		
Опрацювати наступні питання: 1. Виникнення, розвиток та поняття інвестиційного права, інвестиційне право як галузь законодавства; 2. Основні напрямки інвестиційної політики; 3. Функції та принципи інвестиційного права; 4. Система інвестиційного права та точки зору з цього приводу в науці.		<p>1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15</p> <p>2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон України від 18.09.1991 № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.</p> <p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб</p>

			<p>без громадянства [Текст]: закон України від 04.02.1994 № 3929-XII // ВВР України – 1994.- №23.- Ст.161.</p> <p>4. Про режим іноземного інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.</p> <p>5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Текст]:</p>
		<p>Тема № 2 Загальні положення інвестиційної діяльності. Поняття, сутність і види інвестицій</p> <p>Опрацювати наступні питання: 1. Поняття, основні напрями, механізм інвестиційної політики та інвестиційний процес;</p> <p>2. Поняття інвестиційної діяльності та її ознаки;</p> <p>3. Поняття інвестицій та їх ознаки, види інвестицій.</p>	<p>1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15</p> <p>2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон</p>

		<p>України від 18.09.1991 № 1560-XII //</p> <p>Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.</p> <p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40- IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Текст]: закон України від 04.02. 1994 № 3929-XII // ВВР України – 1994.- №23.- Ст.161.</p> <p>4. Про режим іноземного інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР //</p> <p>Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.</p> <p>5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності</p>
--	--	--

		технологічних парків [Текст]:
	Тема № 3 Інвестиційні правовідносини	
	Опрацювати наступні питання: 1. Інвестиційні правовідносини; 2. Поняття і ознаки суб'єктів інвестиційної діяльності; 3. Об'єкти інвестиційної діяльності.	1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15 2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон України від 18.09.1991 № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.

		<p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Текст]: закон України від 04.02.1994 № 3929-XII // ВВР України – 1994.- №23.- Ст.161.</p> <p>4. Про режим іноземного інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.</p> <p>5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Текст]:</p>
	Тема № 4 Правові основи інноваційної діяльності	
	Опрацювати наступні питання: 1. Поняття та види інновацій та інноваційної діяльності; 2. Поняття інноваційної діяльності і її предмет;	1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне

		<p>3. Характерні риси інноваційної діяльності;</p> <p>4. Загальна характеристика законодавства, що регулює інноваційну діяльність;</p> <p>5. Законодавство про інтелектуальну власність як основа для урегулювання інноваційних правовідносин.</p>	<p>право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15</p> <p>2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон України від 18.09.1991 № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.</p> <p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Текст]: закон України від 04.02.1994 № 3929-XII // ВВР України – 1994.- №23.- Ст.161.</p> <p>4. Про режим іноземного</p>
--	--	--	---

			інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80. 5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Текст]:
		Тема № 5 Правове становище деяких суб'єктів інвестиційної діяльності. Відповідальність в інвестиційній діяльності	
		Опрацювати наступні питання: 1. Правове становище інвестиційного банку; 2. Правове становище холдингових компаній; 3. Правове становище недержавного пенсійного фонду; 4. Відповідальність в інвестиційній діяльності.	1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно- регіональний центр гуманітарно- освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15 2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон України від 18.09.1991 № 1560-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. –

			<p>№ 47. – Ст. 646.</p> <p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Текст]: закон України від 04.02.1994 № 3929-XII // ВВР України – 1994.- №23.- Ст.161.</p> <p>4. Про режим іноземного інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.</p> <p>5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Текст]:</p>
		Тема № 6 Правове регулювання іноземного інвестування в Україні	
		Опрацювати наступні питання: 1. Поняття,	1. Жорнокуй

		<p>форми та види іноземних інвестицій;</p> <p>2. Суб'єкти та об'єкти іноземного інвестування;</p> <p>3. Інвестиційне співробітництво: поняття і ознаки;</p> <p>4. Захист іноземних інвестицій в Україні та гарантії іноземного інвестування.</p>	<p>Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15</p> <p>2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон України від 18.09.1991 № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.</p> <p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Текст]: закон України від 04.02.1994 № 3929-XII // ВВР України – 1994.- №23.- Ст.161.</p>
--	--	--	--

		<p>4. Про режим іноземного інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.</p> <p>5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Текст]:</p>
	Тема № 7 Правове регулювання спільного (корпоративного) інвестування	
	<p>Опрацювати наступні питання: 1. Поняття та ознаки компанії з управління активами;</p> <p>2. Поняття і ознаки інституту спільного інвестування;</p> <p>3. Корпоративний інвестиційний фонд – поняття та ознаки;</p> <p>4. Державне регулювання діяльності суб'єктів в сфері спільного інвестування.</p>	<p>1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15</p> <p>2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон України від 18.09.1991 № 1560-ХІІ // Відомості</p>

			<p>Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.</p> <p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Текст]: закон України від 04.02.1994 № 3929-XII // ВВР України – 1994.- №23.- Ст.161.</p> <p>4. Про режим іноземного інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.</p> <p>5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Текст]:</p>
		Тема № 8:Правове регулювання інвестиційної діяльності у спеціальних (вільних) економічних	

		<p>зонах</p> <p>Опрацювати наступні питання: 1. Поняття та ознаки спеціальної (вільної) економічної зони; 2. Порядок створення і припинення діяльності спеціальних (вільних) економічних зон; 3. Порядок укладення та виконання договорів при інвестуванні в цінні папери.</p>	<p>1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15</p> <p>2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон України від 18.09.1991 № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.</p> <p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Текст]: закон України від 04.02.1994 № 3929-XII // ВВР України –</p>
--	--	--	---

		1994.- №23.- Ст.161. 4. Про режим іноземного інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80. 5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Текст]:
	Тема № 9 Екологічні (зелені) інвестиції	
	Опрацювати наступні питання: 1. Екологічні (зелені) інвестиції як складові сталого розвитку; 2. Правове регулювання використання коштів, передбачених у Держбюджеті України для здійснення заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів.	1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно- регіональний центр гуманітарно- освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15 2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон України від 18.09.1991 № 1560-ХІІ // Відомості

				<p>Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.</p> <p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Текст]: закон України від 04.02.1994 № 3929-XII // ВВР України – 1994.- №23.- Ст.161.</p> <p>4. Про режим іноземного інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.</p> <p>5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Текст]:</p>
			Тема № 10: Договір в інвестиційній діяльності	
			Опрацювати наступні питання: 1. Поняття та	1. Жорнокуй

		<p>ознаки інвестиційного договору;</p> <p>2. Концесійні договори при здійсненні інвестиційної діяльності;</p> <p>3. Угоди про розподіл продукції та їх особливості;</p> <p>4. Договір комерційної концесії при здійсненні інвестиційної діяльності.</p>	<p>Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15</p> <p>2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон України від 18.09.1991 № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.</p> <p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Текст]: закон України від 04.02.1994 № 3929-XII // ВВР України – 1994.- №23.- Ст.161.</p>
--	--	---	--

		<p>4. Про режим іноземного інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.</p> <p>5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Текст]:</p>
	Тема № 11: Вирішення спорів між учасниками інвестиційного процесу.	
	<p>Опрацювати наступні питання: 1. Поняття та види спорів між учасниками інвестиційної діяльності;</p> <p>2. Вашингтонська Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами;</p> <p>3. Порядок розгляду інвестиційних спорів;</p> <p>4. Роль медіації в захисті прав учасників інвестиційних відносин.</p>	<p>1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с. С. 3-15</p> <p>2. Про інвестиційну діяльність [Текст]: закон України від 18.09.1991 № 1560-ХІІ // Відомості Верховної Ради</p>

				<p>України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.</p> <p>3. Про інноваційну діяльність [Текст]: закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.</p> <p>3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Текст]: закон України від 04.02.1994 № 3929-XII // ВВР України – 1994.- №23.- Ст.161.</p> <p>4. Про режим іноземного інвестування [Текст]: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.</p> <p>5. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Текст]:</p>
--	--	--	--	--

5. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Виникнення та розвиток інвестиційного права в Україні.
2. Особливості класифікації джерел інвестиційного права.
3. Система інвестиційного права й точки зору з цього приводу.
4. Міжнародні договори України як джерела інвестиційного права.
5. Механізм інвестиційної політики.
6. Економічний та правовий зміст інвестиційної діяльності.
7. Доктринальні підходи до визначення інвестицій та їх ознак.
8. Види інвестиційних правовідносин.
9. Правосуб'єктні передумови для зайняття інвестиційною діяльністю.
10. Особливість «ноу-хау» як об'єкта інвестиційної діяльності.
11. Припинення інвестиційних правовідносин за рішенням інвесторів.
12. Припинення інвестиційних правовідносин за рішенням правомочних державних органів
13. Правове становище технополісів, технологічних парків, наукових «інкубаторів», венчурних підприємств.
14. Правові форми інноваційної діяльності.
15. Державне регулювання інноваційної діяльності і його види.
16. Основні напрями державного регулювання інноваційної діяльності
17. Особливості діяльності недержавних пенсійних фондів.
18. Види відповідальності, що застосовуються у сфері інвестування.
19. Правове регулювання іноземного інвестування в Україні. Становлення й розвиток.
20. Правове становище іноземного інвестора на території України.
21. Правове становище підприємств з іноземними інвестиціями та іноземних підприємств за законодавством України.
22. Обмеження діяльності корпоративного інвестиційного фонду.
23. Порядок управління активами пайових інвестиційних фондів та фондів корпоративних інвестиційних фондів.
24. Загальна характеристика проспекту емісії цінних паперів.
25. Органи управління спеціальних (вільних) економічних зон.
26. Порядок здійснення інвестиційної діяльності у вільних економічних зонах.
27. Пільги в інвестиційній діяльності для спеціальних (вільних) економічних зон і територій пріоритетного розвитку.
28. Поняття та види спорів між учасниками інвестиційної діяльності.
29. Вашингтонська Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.
30. Порядок розгляду інвестиційних спорів.

5.1.2. Теми наукових робіт

1. Інвестиційні банки як специфічні суб'єкти інвестиційної діяльності.
2. Правове регулювання та специфіка діяльності холдингових компаній в Україні.
3. Концесійний договір як форма закріплення прав та обов'язків суб'єктів інвестиційної діяльності.
4. Правове регулювання діяльності технологічних парків в Україні.
5. Особливості діяльності технологічних парків.
6. Суб'єкти інвестиційної діяльності на ринку цінних паперів.
7. Особливості діяльності недержавних пенсійних фондів.
8. Договір про розподіл продукції як форма закріплення прав та обов'язків суб'єктів інвестиційної діяльності.
9. Проблемні аспекти спільної інвестиційної діяльності.
- Особливості діяльності інститутів спільного інвестування.

6. Методи навчання

Оволодіння знаннями даного предмета забезпечується поєднанням таких різних форм і методів навчання, як лекції та семінарські заняття й самостійна робота. Ґрунтовнішому вивченню окремих тем сприяють написання рефератів, участь у роботі наукових гуртків, науково-практичних конференцій, семінарів, олімпіад.

Метою лекційного курсу є аналіз та формування у студентів знань законодавства, що регулює відносини, що виникають в процесі здійснення інвестиційної діяльності.

Аудиторні заняття проводяться у формі лекційних і семінарських занять, на яких студенти повинні закріпити знання про особливості, притаманні регулюванню відносин, що виникають у сфері інвестиційної діяльності, а також набути навички правозастосування у даній сфері.

Лекційні заняття передбачають викладення нового теоретичного матеріалу викладачем, за своїм змістом лекції охоплюють основний теоретичний матеріал найважливіших тем навчальної дисципліни. Лекції є основним джерелом знань, які проводяться в класичній академічній формі. Метою лекційного курсу є формування у студентів комплексу сучасних знань, вмінь та навичок у сфері інвестиційних відносин. Для досягнення названої мети необхідним уявляється вивчення сучасної наукової та навчальної літератури з інвестиційної права; аналіз європейського законодавства, а також міжнародних нормативно-правових актів та ін.

Практичне заняття – форма навчального заняття, під час якого викладач організує обговорення попередньо визначених питань, до яких студенти повинні самостійно готувати тези виступів; вміти формулювати визначення основних понять сучасного інвестиційного права; добирати нормативні акти, які регламентують інвестиційні відносини; застосовувати норми законодавства України до конкретних правових ситуацій.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом студентом у час, вільний від аудиторних навчальних занять, яка складається з опрацювання конспекту лекцій, підготовки до практичних занять, самостійного освоєння навчального матеріалу по окремим темам, щодо яких не передбачені аудиторні заняття, ознайомлення з нормативними актами та рекомендованою літературою, а також самостійне виконання індивідуальних завдань, передбачених цією програмою.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручники, навчальні та навчально-методичні посібники та матеріали, конспект лекцій викладача, методичними рекомендаціями тощо. Для самостійної роботи студентів також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна та періодична література.

Самостійна робота передбачає виконання доповідей, рефератів.

Критерії оцінювання під час вивчення навчальної дисципліни: студенти повинні отримати 4 і більше позитивних оцінки з дисципліни протягом вивчення інвестиційного права.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Перелік питань до екзамену з дисципліни «Інвестиційне право»

1. Поняття, принципи і основні напрями інвестиційної політики.
2. Інвестиційний процес та його елементи.
3. Поняття інвестиційної діяльності та її ознаки.
4. Поняття інвестиційного права та його тлумачення.
5. Предмет та метод інвестиційного права.
6. Система інвестиційного права.
7. Поняття та система інвестиційного законодавства.
8. Міжнародні договори про інвестиційну діяльність, їх сутність.
9. Принципи та функції інвестиційного права.
10. Місце інвестиційного права в системі права України.
11. Поняття інвестицій та їх значення.
12. Види інвестицій.
13. Типи інвестицій та форми інвестування.
14. Об'єкти інвестування та їх особливості.
15. Поняття та об'єкти інтелектуальних інвестицій.
16. Інноваційна діяльність (поняття та ознаки).
17. Правове регулювання інноваційної діяльності.
18. Суб'єкти інноваційної діяльності та їх правовий статус.
19. Правові форми інноваційної діяльності.
20. Поняття та ознаки суб'єктів інвестиційної діяльності.
21. Права та обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності.
22. Поняття та категорії об'єктів, в які не допускається інвестування.

23. Держава як суб'єкт інвестиційної діяльності.
24. Поняття холдингу та його види.
25. Поняття та ознаки інвестиційного банку.
26. Правові форми припинення інвестиційної діяльності.
27. Відповідальність суб'єктів інвестиційної діяльності.
28. Поняття та правове становище іноземного інвестора.
29. Правові форми іноземного інвестування.
30. Поняття та ознаки іноземних інвестицій.
31. Порядок проведення реєстрації іноземних інвестицій.
32. Інвестиційне співробітництво та його види.
33. Поняття та правове становище підприємств з іноземними інвестиціями.
34. Дочірнє підприємство як форма іноземного інвестування.
35. Захист та гарантії прав інвесторів.
36. Поняття спільного (корпоративного) інвестування і його ознаки.
37. Поняття та ознаки інституту спільного інвестування.
38. Типи інститутів спільного інвестування.
39. Поняття та ознаки корпоративного інвестиційного фонду.
40. Органи управління корпоративного інвестиційного фонду та їх повноваження.
41. Поняття та ознаки пайового інвестиційного фонду.
42. Поняття та ознаки компанії з управління активами.
43. Державне регулювання діяльності суб'єктів в сфері спільного інвестування.
44. Порядок укладення і виконання договорів при інвестуванні в цінні папери.
45. Поняття та загальна характеристика спеціальних (вільних) економічних зон.
46. Правове регулювання порядку створення і ліквідації спеціальних (вільних) економічних зон.
47. Порядок управління спеціальними (вільними) економічними зонами.
48. Типи вільних економічних зон.
49. Поняття та ознаки інвестиційного договору.
50. Договір інвестиційного характеру та його характеристика.
51. Види інвестиційних договорів.
52. Концесійний договір.
53. Договір про розподіл продукції.
54. Договір комерційної концесії.
55. Поняття та види ліцензійних договорів.
56. Договір факторингу (фінансування відступлення права грошової вимоги) в інвестиційній діяльності.
57. Договір лізингу.
58. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
59. Порядок розгляду інвестиційних спорів міжнародним арбітражем.

60. Порядок розгляду інвестиційних спорів державними судами в загальному порядку.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\frac{\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)}}{\text{Результат навчальних занять за семестр}} = \frac{\text{Результат самостійної роботи за семестр}}{10} *$$

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\frac{\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни}}{\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)}} = \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

<i>Підсумкові бали навчальної дисципліни</i>	<i>Підсумкові бали за поточний семестр</i>	<i>Підсумкові бали за попередній семестр</i>	:	2
---	---	---	----------	----------

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*робота на семінарських, практичних, лабораторних та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 81		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
68 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 67		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
35 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	F X	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до

			мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1– 34			«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література

Основна

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.

https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5097&download_id=1131

2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.

3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2299/1/yurkevich-yu.m.-dogovirni-formi-ob_ednan-fizichnih-ta-yuridichnih-osib-u-tsilnomu-pravi-ukrayini_d.pdf

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254 к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.06.2023).

2. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12#Text> (дата звернення: 15.06.2023).

3. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 30.01.2018 № 5007-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text> (дата звернення: 18.06.2023).

4. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 18.06.2023).

5. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (дата звернення: 18.06.2023).

6. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 20.06.2023).
7. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення: 15.06.2023).
8. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди): Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text> (дата звернення: 16.06.2023).
9. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16.07.1999 № 991-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14#Text> (дата звернення: 17.06.2023).

Додаткова

1. Zhornokui Yurii, Zhornokui Valentyna. Venture investment into innovation activity: international experience and modern realities in Ukraine. Legal Economic Science and Praxis. 2021. № 2. P. 49–53.
2. Financial Risks in the Conditions of Unstable Market Economy. E. Pakhucha, I. Siavidova, I. Siadrysta, L. Mohilevsky, T. Oliynik, O. Bogdanovych. European Journal of Sustainable Development. 10 (1), 432- 432, 2021.
3. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). – Т. 3: Юридична особа / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Серія «Коментарі та аналітика». – Х. : ФО-П Колісник А.А., 2010. – 736 с.
4. Бровченко Т. І. Установчі документи юридичних осіб за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Т. І. Бровченко. – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Х., 2015. – 230 с.
<https://jurkniga.ua/contents/ustanovchi-dokumenty-yuridichnikh-osib-za-zakonodavstvom-ukrayini.pdf>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua.
4. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ <http://univd.edu.ua/>
7. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко <http://korolenko.kharkov.com/>